

הכהן הגדול שפרשה זו שהוא קורא בעל פה כתובה גם היא בספר התורה?

כדי שלא להוציא לעז על ספר התורה הזה שחסרה בו פרשה.

עוד שנינו במשנה: ו"בעשור לחודש השביעי" של חומש הפקודים — קורא על פה.

והוינן בה: אמאי אינו קורא בפנים הספר? נגלול את הספר, וניקרי מתוכו.

אמר רב הונא בריה דרב יהושע אמר רב ששת: לפי שאין גוללין ספר תורה בציבור, מפני כבוד ציבור שממתין לגלילה.

ופרכינן ונייתי ספר תורה אחרונא, ונקרי בו.

רב הונא בר יהודה אמר: אין מביאים ספר אחר, משום פגמו של ראשון. שלא יטעו לחשוב שהביאו ספר אחר מפני שגילו פגם בראשון.

וריש לקיש אמר: הטעם שאין מביאים ספר אחר הוא משום ברכה שאינה צריכה. שצריך לברך על הקריאה ספר אחר ברכה נוספת, ואין צורך בה, מפני שיכול לקרוא את הפרשה האחרונה בעל פה.

ותמהינן: ומי חיישינן לפגמא?

והאמר רבי יצחק נפחא: ראש חודש טבת שחל להיות בשבת, מביאין שלש ספרי תורות. וקורין פרשה אחת בענינו של יום, שהיא פרשת השבוע, ואחת של ראש חודש, ואחת של חנוכה!

ולא חוששים לפגמו של הספר הראשון!

ומשנינן: במקום שקוראים תלתא גברי

יפסיק התורגמן, שלפני שהמתרגם יסיים את תרגומו יכול הגולל להספיק להגיע לפרשה הבאה, יכולים לדלג.

אך מקשה הגמרא שאי אפשר לתרץ כך את הסתירה:

והא עלה על אותה המשנה במסכת מגילה קתני בברייתא: מדלגין בנביא ואין מדלגין בתורה. ועד כמה מדלג בנביא — בכדי שלא יפסיק התורגמן.

הא בתורה — כלל כלל לא יפסיק!?

אמר אבוי: לא קשיא.

כאן שמדלגין, המדובר הוא בענין אחד.

כאן שאין מדלגין המדובר הוא בשני ענייניו.

ומביאה הגמרא ראייה לתירוצו של אבוי:

והתניא: מדלגין בתורה בענין אחד, ובנביא בשני ענייניו.

כאן וכאן בכדי שלא יפסיק התורגמן.

ואין מדלגין מנביא לנביא.

ובנביא של ספר שנים עשר [תרי עשר] מדלגין מנביא לנביא, שנחשב לספר אחד.

א-ו ובלבד שלא ידלג אחרונית — מקריאת סוף הספר לקריאת תחילתו.

שנינו במשנה: וגולל ספר תורה, ואומר יותר ממה שקראתי לפניכם כתוב כאן. וממשיך לקרוא את פרשת "ובעשור לחודש השביעי" בעל פה.

ומבארת הגמרא: וכל כך למה צריך שיודיע

שנינו במשנה: **הרואה כהן גדול כשהוא קורא אינו רואה את שריפת הפר והשעיר — לא מפני שאינו רשאי לראותם כאחת, אלא מפני שאי אפשר לראותם כאחת והם נעשו באותו הזמן.**

והוינן בה: **פשיטא** שאין כל אסור לראותם כאחת!?

ומשנינן: **מהו דתימא — כדריש לקיש. דאמר ריש לקיש: אין מעבירין על המצות.** שאם הזדמנה לאדם מצוה אחת, אל לו להמנע מלעשותה כדי לעבור לעשות מצוה אחרת, אלא יעשה את המצוה שהזדמנה לידו תחילה.

והיה מקום לומר כי הוא הדין כאן. שאם נודמן לו להיות נוכח, ולראות את אחת מן השתיים, קריאת התורה או שריפת פר ושעיר, יהיה חייב להשאר נוכח במקום הראשון, ולא יעבור אל המקום השני, היות ואין מעבירים על המצוות.

ומבאר הגמרא: **ומאי מצוה יש בנוכחות הזאת — שיש בזה כבוד ה', וכדברי הכתוב [משלי יד] "ברב עם הדרת מלך".**

קא משמע לן התנא במשנתנו שאין בכך איסור של מעבר ממצוה למצוה, היות שאין איסור זה נוהג אלא בעוסק במצוה ממש, ולא בנוכחות בראיית מצוה, המוסיפה "רוב עם" בלבד.

מתניתין:

משנה זו באה לבאר את העבודה בשאר קרבנות היום, שאינם מיוחדים ליום הכיפורים:

בתלתא ספרי כמו בשבת של ראש חודש טבת — **ליכא פגמא**, לפי שכל אחד מהם קורא בספר נפרד.

אך ביום הכיפורים שקורא הכהן הגדול, שהוא **חד גברא בתרי ספרי — איכא פגמא** אם יחליף את ספרו.

שנינו במשנה: **ומברך עליה שמונה ברכות.**

תנו רבנן: ברכת "על התורה" — היא כדרך שמברכים בבית הכנסת בקריאת התורה, לאחר הקריאה "אשר נתן לנו תורת אמת".

ואת הברכות על העבודה, ועל החודאה, ועל מחילת העון היה מברך כתיקנה. בנוסח שאנו אומרים אותן בתפילה.

ועל המקדש היה מברך ברכה מיוחדת, **בפני עצמו.**

ועל הכהנים בפני עצמן.

ועל ישראל בפני עצמן.

ועל שאר תפלה — כפי שיבואר.

תנו רבנן: "ושאר התפלה" האמורה במשנה, כך היא:

אומר בה באותה ברכה, **רנה**. ואומר בה גם תחינה, ואומר בה "בקשה מלפניך על עמך ישראל, שצריכין להושע" [לפי רש"י סוטה מא א].

וחותם ברכה זו **"שומע תפלה"**.

ואחר כך כל אחד ואחד מהעומדים שם, שהיה מביא ספר תורה מביתו לעזרה בערב יום הכיפורים, וקורא בו, כדי להראות חזותו ופיו של ספר התורה שלו לרבים.

ולפי ששינינו במשנה הקודמת שיכול הכהן הגדול לקרוא בתורה, בצאתו מן קודש הקדשים, כשהוא נשאר בבגדי הבוץ שלו, או כשהוא מחליפם לחלוק לבן פרטי משלו, מבארת עתה המשנה את סדר המשך עבודתו בצאתו מן הקודש:

אם בבגדי בוץ, שהם בגדי הכהונה שלובש הכהן הגדול ביום הכיפורים כדי לשרת בקודש הקדשים, הוא היה קורא בתורה, הרי כך הוא הסדר לאחר הקריאה:

קדש ידיו ורגליו לפני פשיטת בגדי הלבן.

פשט את בגדי הלבן.

ירד וטבל במקוה. עלה, ונסתפג.

והביאו לו עתה בגדי זהב. ולבש אותם. וקדש ידיו ורגליו לאחר לבישתם.

אך אם העדיף לקרוא בתורה בבגדו הפרטי, הרי הוא מקדש ידיו ורגליו בזמן פשיטת בגדי הלבן, לפני קריאת התורה.

ויצא ועשה את אילו ואת איל העם.

ואת שבעת כבשים תמימים בני שנה, למוסף היום, דברי רבי אליעזר.

רבי עקיבא אומר: שבעת הכבשים למוסף היום — עם תמיד של שחר היו קרבין, ופר העולה ושעיר הנעשה בחוץ — עם תמיד של בין הערבים [לפי גירסת הגר"א].

קדש ידיו ורגליו ופשט, וירד וטבל, ועלה ונסתפג.

הביאו לו בגדי לבן ולבש, וקדש ידיו ורגליו.

ונכנס להוציא את הכף ואת המחתה.

קדש ידיו ורגליו, ופשט וירד וטבל, עלה ונסתפג.

הביאו לו בגדי זהב, ולבש וקדש ידיו ורגליו, ונכנס להקטיר קטורת של בין הערבים, ולהטיב את הנרות.

וקדש ידיו ורגליו ופשט את בגדי הזהב.

הביאו לו בגדי עצמו, ולבש.

ומלווין אותו עד ביתו.

וסעודת יום טוב היה עושה הכהן הגדול לאחר יום הכיפורים לאוהביו, בשעה שיצא בשלום מן הקודש.

גמרא:

שינינו במשנה: רבי עקיבא אומר: שבעת הכבשים "עם תמיד של שחר היו קרבין", ופר העולה, ושעיר הנעשה בחוץ עם תמיד של בין הערבים.

איבעיא להו: היכי קאמר רבי עקיבא ביחס להקרבת פר העולה?

האם כך אמר: רק שבעת הכבשים למוסף היום עם תמיד של שחר היו קרבין.

ואילו פר העולה ושעיר הנעשה בחוץ — היו קרבין עם תמיד של בין הערבים.

או דילמא הכי קאמר:

שבעת הכבשים עם תמיד של שחר היו קרבין, וכמו כן פר העולה היה גם הוא קרב בהדיהו, יחד אתם.

ורק שעיר הנעשה בחוץ — עם תמיד של בין הערבים.

קרב עם תמיד של בין הערביים מהטעם שיתבאר להלן.

ואחר כך ממשיך בעבודת היום, בהגדלת השעירים, ובעבודת החטאות הפנימיות.

ואחר כך, לאחר עבודת פר ושעיר הפנימיים, ב-ו-ב מקריב את השעיר הנעשה בחוץ.

ולמרות שהוא קרבן מוסף, אין הוא קרב עם שאר קרבנות המוסף עם תמיד של שחר, משום שנאמר בו [במדבר כט] "שעיר עזים אחד חטאת — מלבד חטאת הכפרים".

והיינו, שתחילה יש להקריב את שעיר החטאת הפנימי, והוא קרב לאחר קרבנות מוסף, ורק לאחר מכן מקריבים את השעיר החיצון.

ואחר כך מקריב את אילו ואילו העב.

ואחר כך אימורי חטאת.

ואחר כך תמיד של בין הערבים.

ומבאר הגמרא: מאי טעמא דרבי אליעזר? מדוע לדעתו מקריב את קרבנות המוספים של יום הכיפורים עם תמיד של בין הערביים, בניגוד לשאר הרגלים שבהם קרב קרבן מוסף עם תמיד של שחר?

משום דעביד כדכתיב, עושה כסדר הכתוב בתורה.

עביד ברישא את קרבנות פר ושעיר הפנימיים דתורת כהנים, בחומש ויקרא.

והדר ואחר כך עביד מקריב את קרבנות המוסף דחומש הפקודים [בפרשת פנחס בספר במדבר.

ותו איבעיא להו: פר העולה לרבי אליעזר, דשייריה ולא הסביר מתי מקריבים אותו — אימת עביד ליה?

ותו הסתפקו: בין לרבי אליעזר בין לרבי עקיבא, אימורי חטאת — אימת עביד להו?

אמר רבא: לא משכחת לה מתקנתא, לא תמצא סדר העבודה מתוקנת בשלימות במשניות, אלא כך תמצאנה:

או לפי רבי אליעזר — דתנא ששנה את שיטתו בברייתא בדבי בבית מדרשו שמואל.

או לפי רבי עקיבא — כדשנינו בתוספתא.

דתנא דבי שמואל:

רבי אליעזר אומר: יצא ועשה אילו ואילו העב, ואימורי חטאת.

אבל פר העולה ושבעת כבשים ושעיר הנעשה בחוץ — כולם נעשים עם תמיד של בין הערבים.

רבי עקיבא דתוספתא — מאי היא?

דתניא, רבי עקיבא אומר: פר העולה ושבעת כבשים — עם תמיד של שחר היו קרבין.

לפי שנאמר כלל בכל קרבנות מוסף של הרגלים, ויש ללמוד מהם את קרבנות המוסף של יום הכיפורים:

[במדבר כח] "מלבד עלת הבקר אשר לעלת התמיד תעשו את אלה [קרבנות מוסף]". והיינו שיש לסמוך את עשיית קרבנות מוסף מיד לאחר הקרבת התמיד של שחר.

מלבד שעיר החטאת הנעשה בחוץ, שהוא